

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
MAŁGORZATA KRASNODĘBSKA - TOMKIEL

Delegatura w Lublinie
20-012 Lublin, ul. Ochotnicza 10
Tel. (0-81) 532-35-31, 532-54-48,
743-77-30, Fax (0-81) 532-08-26
E-mail: lublin@uokik.gov.pl

Lublin, dnia 29 września 2008 r.

RLU – 61 – 26/08/PZ/IM

Decyzja RLU Nr 41/08

Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 poz. 331 ze zm.), stosownie do art. 33 ust. 6 tejże ustawy i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134 poz. 939), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, wskazanej w art. 24 ust. 1 i 2 powołanej wyżej ustawy, wszczętego z urzędu przeciwko Agnieszce Zyzalo, zam., [REDAKTED], Augustów, prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Turystyczne „SZOT”,

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

I. uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę w/w przedsiębiorcy, polegającą na stosowaniu, w obrocie z konsumentami zapisu, zamieszczonego we wzorcu umownym „Warunkach uczestnictwa w imprezach organizowanych przez Przedsiębiorstwo Turystyczne „SZOT”:

„W przypadku rezygnacji w terminie krótszym niż 30 dni przed datą rozpoczęcia imprezy, Uczestnik zobowiązany jest do zapłaty odstępnego, którego wysokość uzależniona jest od terminu odstąpienia uczestnika od umowy oraz kosztów poniesionych przez organizatora i wynosi: 90% ceny imprezy – rezygnacja poniżej 14 dni przed rozpoczęciem imprezy, 70% ceny imprezy – rezygnacja od 30 do 14 dni przed rozpoczęciem imprezy, 30% ceny imprezy – rezygnacja nie później niż 30 dni przed rozpoczęciem imprezy”

stanowiącego postanowienie wzorców umów, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego pod numerem: 1088, co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów i **stwierdza się zaniechanie jej stosowania, począwszy od 2 maja 2008r.**

II. uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę w/w przedsiębiorcy, polegającą na stosowaniu, w obrocie z konsumentami postanowienia, zamieszczonego we wzorcu umownym „Warunkach uczestnictwa w imprezach organizowanych przez Przedsiębiorstwo Turystyczne „SZOT”:

„P.T. SZOT zastrzega sobie prawo do odwołania imprezy, w szczególności w przypadku nie osiągnięcia zakładanego minimum grupy (nie później jak na 1 tydzień przed terminem imprezy), oraz w wyniku działalności siły wyższej lub zagrożenia życia i zdrowia. We wszystkich przypadkach Uczestnik otrzymuje pełny zwrot dokonanych wpłat niezwłocznie, nie przysługuje jednak z tego powodu jakiegokolwiek odszkodowanie”,

które jest sprzeczne z przepisem art. 14 ust. 7 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 223 poz. 2268 ze zm), co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 w/w ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i **stwierdza się** zaniechanie jego stosowania, począwszy od 2 maja 2008r.

III. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 poz. 331 ze zm.), stosownie do art. 33 ust. 6 tejże ustawy i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134 poz. 939)

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

nakłada się na Agnieszkę Zyzalo, zam. ul. [REDAKTOWANE] Augustów, prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Turystyczne „SZOT” karę pieniężną w wysokości 4036 zł (słownie: cztery tysiące trzydzieści sześć złotych), płatną do budżetu Państwa, w związku z dopuszczeniem się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Uzasadnienie

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów dokonał analizy wzorów umów i regulaminów stosowanych przez przedsiębiorców świadczących usługi turystyczne. Takim usługodawcą jest Agnieszka Zyzalo, zam. [REDAKTOWANE] Augustów, prowadząca działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Turystyczne „SZOT”. Analiza dokumentów w postaci wzoru Umowy – Zgłoszenia (dalej: Umowa) oraz Warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez Przedsiębiorstwo Turystyczne „SZOT” (dalej: Warunki) wykazała, że Warunki zawierają postanowienia, które mogą stanowić niedozwolone postanowienie umowne wpisane do Rejestru niedozwolonych postanowień umownych prowadzonego przez Prezesa UOKiK oraz mogą być niezgodne z przepisami ustawy o usługach turystycznych.

W związku z tym, Postanowieniem Nr 135/08 z dnia 16 kwietnia 2008 r. zostało wszczęte z urzędu postępowanie administracyjne przeciwko Agnieszcze Zyzalo, zam. [REDAKTOWANE] Augustów, prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą

Przedsiębiorstwo Turystyczne „SZOT” (dalej: SZOT), pod zarzutem stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów opisanej w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, poprzez zamieszczenie w stosowanych w obrocie z konsumentami wzorze Warunków postanowień, które zostały wpisane do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone oraz postanowienia niezgodnego z zapisami ustawy o usługach turystycznych.

W odpowiedzi na wszczęcie postępowania administracyjnego przedsiębiorca odpowiedział, że przeanalizował stosowany wzorzec Warunków i zmienił błędne zapisy, wskazane w postanowieniu wszczynającym postępowanie. Poinformował ponadto, że Warunki w formie przesłanej na żądanie Prezesa UOKiK nie zostały wprowadzone w życie, ponieważ nie rozpoczął się jeszcze sezon letni na spływy kajakowe. SZOT przesłał również poprawiony, nowy wzorzec Warunków. Przedsiębiorca poinformował również, że prowadzi różne rodzaje działalności gospodarczej, a w 2007r. zorganizował cztery spływy kajakowe, w których wzięło udział 45 osób.

Prezes UOKiK ustalił, co następuje:

Agnieszka Zyzalo, zam. [REDAKTOWANE] Augustów, prowadząca działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Turystyczne „SZOT” jest wpisana do ewidencji działalności gospodarczej, prowadzonej przez Burmistrza Miasta Augustowa pod numerem 3076. SZOT prowadzi działalność polegającą m.in. na świadczeniu usług turystycznych, ponadto świadczy usługi hotelowe i gastronomiczne (Hotel „Leśnik”), usługi cateringowe, transportowe oraz naprawę i produkcję łodzi wycieczkowych. W związku z tą działalnością stosuje wzorzec umowy: „Warunki uczestnictwa w imprezach organizowanych przez Przedsiębiorstwo Turystyczne „SZOT”. W oparciu o ten wzorzec zawiera umowy cywilnoprawne. Z usług tego przedsiębiorcy korzystają osoby fizyczne-konsumenci, którzy decydują się wzięcie udziału jako uczestnik w imprezach turystycznych, organizowanych przez SZOT. Następujące zapisy wzorca Warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez Przedsiębiorstwo Turystyczne „SZOT” zostały zakwestionowane przez Prezesa UOKiK:

1. pkt 6 działu „Zmiany w wykonaniu usług turystycznych, rezygnacja, zmiana terminu, zmiana uczestnika” o treści: *„W przypadku rezygnacji w terminie krótszym niż 30 dni przed datą rozpoczęcia imprezy, Uczestnik zobowiązany jest do zapłaty odstępnego, którego wysokość uzależniona jest od terminu odstąpienia uczestnika od umowy oraz kosztów poniesionych przez organizatora i wynosi: 90% ceny imprezy – rezygnacja poniżej 14 dni przed rozpoczęciem imprezy, 70% ceny imprezy – rezygnacja od 30 do 14 dni przed rozpoczęciem imprezy, 30% ceny imprezy – rezygnacja nie później niż 30 dni przed rozpoczęciem imprezy”;*
2. pkt 4 działu „Zmiany w wykonaniu usług turystycznych, rezygnacja, zmiana terminu, zmiana uczestnika” o treści: *„P.T. SZOT zastrzega sobie prawo do odwołania imprezy, w szczególności w przypadku nie osiągnięcia zakładanego minimum grupy (nie później jak na 1 tydzień*

przed terminem imprezy), oraz w wyniku działalności siły wyższej lub zagrożenia życia i zdrowia. We wszystkich przypadkach Uczestnik otrzymuje pełny zwrot dokonanych wpłat niezwłocznie, nie przysługuje jednak z tego powodu jakiegokolwiek odszkodowanie”

Wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 29.01.2007r. sygn. akt XVII Amc 160/05 zapis: „Biuro z uwagi na poniesione koszty organizacji imprezy, zakupu świadczeń u kontrahenta zastrzega sobie prawo dokonania potrąceń – liczonych od całkowitej ceny imprezy – wg następujących zasad: do 45 dni przed dniem wyjazdu stała opłata manipulacyjna w wysokości 5%, od 44 do 31 dni przed dniem wyjazdu – 10%, - od 30 do 15 dni przed dniem wyjazdu – 35%, - od 14 do 8 dnia przed dniem wyjazdu – 65%, - 7 dni lub mniej przed dniem wyjazdu – 80%, w dniu wyjazdu lub później – 100%” został uznany za niedozwolone postanowienie umowne i wpisany do Rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone z dniem 27 marca 2007r. pod nr 1088.

Z art. 14 ust. 7 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 223 poz. 2268 ze zm) wynika, iż w wypadkach określonych w art. 14 ust. 6 cyt. wyżej ustawy, tj. jeżeli klient odstępuje od umowy wskutek zmiany przez organizatora istotnych warunków umowy z przyczyn od niego niezależnych lub jeżeli organizator odwołuje imprezę turystyczną z przyczyn niezależnych od klienta, klient może dochodzić odszkodowania za niewykonanie umowy (niezależnie od żądania natychmiastowego zwrotu wszystkich wniesionych przez klienta świadczeń), chyba że odwołanie imprezy turystycznej nastąpiło z powodu:

- zgłoszenia się mniejszej liczby uczestników niż liczba minimalna określona w umowie, a organizator powiadomił o tym klienta na piśmie w uzgodnionym terminie;
- siły wyższej.

Kwestionowany zapis zawęży dodatkowo odpowiedzialność odszkodowawczą organizatora turystyki, wyłączając ją także w przypadku „zagrożenia życia i zdrowia”.

Bezpośrednio po wszczęciu postępowania administracyjnego SZOT poinformował pismem z dnia 2.05.2008r., o dokonanej zmianie zakwestionowanych postanowień Warunków oraz przedstawił nowe „Warunki uczestnictwa w imprezach organizowanych przez Przedsiębiorstwo Turystyczne „SZOT”, które weszły w życie w dacie pisma w/w. Ponadto SZOT poinformował, że Warunki w kształcie zakwestionowanym przez Prezesa UOKiK nie miały praktycznie zastosowania, z uwagi na to, że nie rozpoczął się jeszcze sezon spływów kajakowych 2008r. Z tego samego powodu, w momencie udzielania kolejnej odpowiedzi (w dn. 21.07.2008r.) na zapytania Prezesa UOKiK, SZOT nie dysponował jeszcze żadną umową,

Agnieszka Zyzalo, prowadząca działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Turystyczne „SZOT” w Augustowie, osiągnęła w 2007r. przychód w wysokości (...) zł.

Prezes UOKiK zważył, co następuje:

Wszczynając wobec SZOT postępowanie administracyjne, organ antymonopolowy postawił przedsiębiorcy zarzuty naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 ustawy antymonopolowej. Zgodnie z treścią art. 24 ust. 1 ustawy antymonopolowej, zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Art. 24 ust. 2 pkt 1 stanowi, że przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego.

W niniejszej sprawie postawione SZOT zarzuty, aby mogły być skutecznie ocenione w ramach art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1, muszą spełniać poniższe przesłanki:

1. naruszać zbiorowy interes konsumentów,
2. być działaniem bezprawnym,

Pierwsza przesłanka jest spełniona, gdy dane działanie przedsiębiorcy godzi w interesy konsumentów, jako zbiorowości, gdyż ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów chroni interesy nieograniczonej z góry liczby konsumentów, których nie da się zidentyfikować, jest to zjawisko o charakterze instytucjonalnym, zbiorowym. Z takim przypadkiem mamy do czynienia w niniejszym postępowaniu administracyjnym. Działania SZOT skierowane są do nieokreślonej z góry liczby osób poprzez skierowanie do nich oferty usługowej organizowania i wykonania imprez turystycznych. W tym celu przedsiębiorca posługuje się przygotowanym przez siebie wzorcem Umowy – Zgłoszenia oraz „Warunkami uczestnictwa w imprezach organizowanych przez Przedsiębiorstwo Turystyczne „SZOT”; które wiążą strony - przedsiębiorcę i konsumenta, określając wzajemne prawa i obowiązki stron. Z oferty mogły skorzystać osoby biorące udział w imprezach turystycznych (spływy kajakowe), organizowanych przez SZOT. W związku z tym krąg osób, które mogły zostać dotknięte stosowaną praktyką jest formalnie nieograniczony, nie możliwy z góry do określenia, a tym samym spełnia warunki zbiorowego interesu konsumentów. Należy zatem uznać, że w niniejszej sprawie mamy do czynienia z naruszeniem zbiorowych interesów konsumentów. Spełniona została zatem pierwsza przesłanka warunkująca ocenę tej sprawy pod kątem art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Drugą przesłanką jest bezprawność, tradycyjnie ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym. Pojęcie porządek prawny obejmuje nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej, a także nakazy i zakazy wynikające z norm moralnych i obyczajowych określanych, jako zasady współżycia społecznego. Bezprawność jest kategorią obiektywną. Rozważenia przy ocenie bezprawności wymaga kwestia, czy czyn sprawcy był zgodny, czy też niezgodny z obowiązującymi zasadami porządku prawnego. Źródłem tych zasad są normy prawa powszechnie obowiązującego oraz nakazy i zakazy wynikające z zasad współżycia społecznego (dobre obyczaje). O bezprawności działania

decyduje całokształt okoliczności konkretnego stanu faktycznego- uzasadnienie do I PKN 267/2001 wyrok Sądu Najwyższego – Izba Administracyjna – Lex Polonica Prima. Sąd Najwyższy wskazał, że o bezprawności działania można mówić wówczas, gdy nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności usprawiedliwiających określone działanie.

Okolicznościami tymi są:

- działanie w ramach porządku prawnego, tj. działanie dozwolone przez obowiązujące przepisy,
- wykonywanie prawa podmiotowego,
- zgoda pokrzywdzonego oraz
- działanie w obronie uzasadnionego interesu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19.10.1989 r. II CR 419/89 OSP 1990/11-12 poz. 377).

Zakwestionowanym działaniem SZOT w ramach prowadzonego postępowania administracyjnego w niniejszej sprawie jest: posługiwanie się w stosunku do konsumentów – biorących udział w imprezach turystycznych zapisami, tożsamymi pod względem treści z zapisami uznanymi już przez Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone klauzule umowne i wpisanymi zostały do Rejestru niedozwolonych klauzul umownych oraz bezprawne stosowanie zapisów w brzmieniu niezgodnym z powołaną ustawą o usługach turystycznych.

Z treści art. 479⁴² k.p.c. wynika, że Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w razie uwzględnienia powództwa o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone w sentencji wyroku przytacza treść postanowienia wzorca uznanego za niedozwolony i zakazuje jego stosowania. Z brzmienia art. 479⁴³ k.p.c. wynika również, że wyrok prawomocny ma skutek wobec osób trzecich od chwili wpisania uznanego za niedozwolone postanowienia wzorca umowy do Rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c.

Stanowisko Prezesa Urzędu zawarte w niniejszej decyzji zostało poparte orzecznictwem SOKiK. Z wyroku SOKiK z dnia 25.03.2004 r. – sygn. akt XVII AmA 51/03 wynika, że wprowadzenie przez przedsiębiorcę do obrotu wzorca umownego zawierającego postanowienia o treści już wpisanej do rejestru klauzul abuzywnych stanowi przesłankę uznania bezprawności działania tego przedsiębiorcy, o czym stanowi art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Oznacza to, że bezprawnym działaniem jest stosowanie w obrocie z konsumentami postanowień, które zostały wpisane do rejestru, nawet jeżeli postanowienia te stosują przedsiębiorcy nie pozwani w procesie przed SOKiK na podstawie art. 479³⁶⁻⁴⁵ k.p.c.

Kwestia rozszerzonej prawomocności wyroku SOKiK na podstawie którego dokonany został wpis postanowienia do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c. została ostatecznie rozstrzygnięta w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2006 r. w sprawie o sygn. akt III SZP 3/06. W ślad za tym należy przyjąć, że orzeczenie sądu w danej sprawie ma skutek również wobec osób trzecich, czyli w przypadku, gdy zakazana jest już jedna klauzula, jako niezgodna z prawem, a w obrocie gospodarczym w stosunku do konsumentów funkcjonuje zapis o treści analogicznej, jak ten w klauzuli zakazanej, celowe jest uznanie, że treść zapisu stosowana wobec konsumentów innych aniżeli ci dotknięci zapisem

już zakazanym, stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w postaci stosowania klauzul umownych wpisanych do rejestru klauzul uznanych za niedozwolone. Nie jest przy tym konieczne by treść badanego postanowienia wzorca umowy była literalnie identyczna jak treść postanowienia wpisane do rejestru. Wystarczy by kwestionowane i porównywane postanowienie mieściło się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru, by mogło korzystać z jej rozszerzonej prawomocności.

Zatem, dla stwierdzenia stosowania praktyki polegającej na bezprawnym naruszeniu zbiorowych interesów konsumentów poprzez stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień umowy uznanych za niedozwolone, konieczne jest wykazanie, że stosowane przez przedsiębiorcę w obrocie z konsumentami postanowienia wzorca umownego są tożsame (mieszczą się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru) z treścią wpisane do rejestru postanowienia wzorca umowy uznane za niedozwolony na mocy stosownego orzeczenia SOKiK.

Ad pkt I sentencji decyzji:

Zakwestionowane przez organ antymonopolowy w niniejszym postępowaniu zapisy, zawarte były we wzorcu umownym, stosowanym w obrocie z konsumentami przez SZOT, tj. „Warunkami uczestnictwa w imprezach organizowanych przez Przedsiębiorstwo Turystyczne „SZOT”.

Prezes UOKiK oceniał zapis pkt 6 działu „Zmiany w wykonaniu usług turystycznych, rezygnacja, zmiana terminu, zmiana uczestnika” o treści: *„W przypadku rezygnacji w terminie krótszym niż 30 dni przed datą rozpoczęcia imprezy, Uczestnik zobowiązany jest do zapłaty odstępnego, którego wysokość uzależniona jest od terminu odstąpienia uczestnika od umowy oraz kosztów poniesionych przez organizatora i wynosi: 90% ceny imprezy – rezygnacja poniżej 14 dni przed rozpoczęciem imprezy, 70% ceny imprezy – rezygnacja od 30 do 14 dni przed rozpoczęciem imprezy, 30% ceny imprezy – rezygnacja nie później niż 30 dni przed rozpoczęciem imprezy”*. Natomiast Wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 29.01.2007r. sygn. akt XVII Amc 160/05 zapis: „Biuro z uwagi na poniesione koszty organizacji imprezy, zakupu świadczeń u kontrahenta zastrzega sobie prawo dokonania potrąceń – liczonych od całkowitej ceny imprezy – wg następujących zasad: do 45 dni przed dniem wyjazdu stała opłata manipulacyjna w wysokości 5%, od 44 do 31 dni przed dniem wyjazdu – 10%, - od 30 do 15 dni przed dniem wyjazdu – 35%, - od 14 do 8 dnia przed dniem wyjazdu – 65%, - 7 dni lub mniej przed dniem wyjazdu – 80%, w dniu wyjazdu lub później – 100%” został uznany za niedozwolone postanowienie umowne i wpisany do Rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone z dniem 27 marca 2007r. pod nr 1088. Ryczałtowe określenie kwot, jakie konsument musi zwrócić w przypadku z rezygnacji w imprezie turystycznej, narusza zasadę ekwiwalentności świadczeń. Ustalenie wysokości opłaty, tzw. odstępnego, w oderwaniu od kosztów faktycznie

poniesionych przez SZOT jest w związku z powyższym naganne. Zarówno w przypadku klauzuli wpisanej do Rejestru, jak i w przypadku zapisu wzorca umownego, stosowanego przez SZOT, postanowienia w/w wywołują identyczne, tożsame dla konsumenta skutki, nakładając obowiązek zapłaty ryczałtowo określonych stawek, z tytułu rezygnacji z udziału w imprezie turystycznej, w określonym terminie. Przedsiębiorca ma oczywiście możliwość potrącania odpowiednich kwot, ale tylko w oparciu o koszty (straty) faktycznie poniesione.

Wobec powyższego należy uznać, że spełnione zostały przesłanki warunkujące uznanie działań SZOT za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, tj. bezprawne działanie polegające na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o których mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego. Organ antymonopolowy uznał przedstawione przez SZOT dowody w postaci zmienionych Warunków, obowiązujących od dnia 2.05.2008r. oraz, złożonych ze świadomością odpowiedzialności za udzielenie informacji nieprawdziwych, oświadczeń przedsiębiorcy o braku umów zawartych z zastosowaniem zakwestionowanych Warunków, jak i umów zawartych na podstawie już zmienionych Warunków, za wiarygodne. Rodzaj prowadzonej działalności, o charakterze usług turystycznych, w postaci kilku spływów kajakowych dla ograniczonej liczby osób w sezonie, uzasadnia faktycznie zawieranie umów w sezonie, lub bezpośrednio przed nim, o ile zbierze się wystarczająca grupa osób. W związku z powyższym Prezes UOKiK stwierdził, na podstawie art. 27 ust. 2 powołanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zaniechanie, z dniem wprowadzenia do stosowania zmienionych Warunków, tj. z dniem 2.05.2008r., stosowania przez SZOT zakwestionowanego, w/w postanowienia Warunków.

Ad pkt II sentencji decyzji:

Zakwestionowane przez organ antymonopolowy w niniejszym postępowaniu zapisy, zawarte były we wzorcu umownym, stosowanym w obrocie z konsumentami przez SZOT, tj. „Warunkami uczestnictwa w imprezach organizowanych przez Przedsiębiorstwo Turystyczne „SZOT”.

Prezes UOKiK oceniał zapis *pkt 4* działu „Zmiany w wykonaniu usług turystycznych, rezygnacja, zmiana terminu, zmiana uczestnika” o treści: „P.T. SZOT zastrzega sobie prawo do odwołania imprezy, w szczególności w przypadku nie osiągnięcia zakładanego minimum grupy (nie później jak na 1 tydzień przed terminem imprezy), oraz w wyniku działalności siły wyższej lub zagrożenia życia i zdrowia. We wszystkich przypadkach Uczestnik otrzymuje pełny zwrot dokonanych wpłat niezwłocznie, nie przysługuje jednak z tego powodu jakiegokolwiek odszkodowanie”. Z art. 14 ust. 7 powołanej ustawy o usługach turystycznych wynika zaś, że odpowiedzialność odszkodowawcza, w sytuacji gdy konsument odstępuje od umowy z powodu zmiany przez usługodawcę istotnych warunków tejże lub kiedy usługodawca odwołuje imprezę turystyczną z przyczyn niezależnych od konsumenta, nie zachodzi wyłącznie w przypadku zmniejszenia

się minimalnej liczby uczestników (wskazanej w umowie i po powiadomieniu konsumenta) imprezy turystycznej lub w przypadku zaistnienia siły wyższej. W omawianym przepisie brak jest, wymienionej jako okoliczność wyłączająca odpowiedzialność odszkodowawczą usługodawcy, przesłanki zagrożenie życia i zdrowia (nie kwalifikowane jako siła wyższa) w czasie trwania imprezy. Ponadto ustawowy katalog okoliczności umożliwiający wyłączenie odpowiedzialności jest zamknięty.

Zważywszy na powyższe należy uznać, że spełnione zostały przesłanki warunkujące uznanie działań SZOT za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, tj. bezprawne działanie polegające na stosowaniu postanowień wzorców umów, które są niezgodne z regulacjami zawartymi w powołanej ustawie o usługach turystycznych.

Organ antymonopolowy uznał przedstawione przez SZOT dowody w postaci zmienionych Warunków, obowiązujących od dnia 2.05.2008r. oraz, złożonych ze świadomością odpowiedzialności za udzielenie informacji nieprawdziwych, oświadczeń przedsiębiorcy o braku umów zawartych z zastosowaniem zakwestionowanych Warunków, jak i umów zawartych na podstawie już zmienionych Warunków, za wiarygodne. Rodzaj prowadzonej działalności, o charakterze usług turystycznych, w postaci kilku spływów kajakowych dla ograniczonej liczby osób w sezonie, uzasadnia faktycznie zawieranie umów w sezonie, lub bezpośrednio przed nim, o ile zbierze się wystarczająca grupa osób. W związku z powyższym Prezes UOKiK stwierdził, na podstawie art. 27 ust. 2 powołanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zaniechanie, z dniem wprowadzenia do stosowania zmienionych Warunków, tj. z dniem 2.05.2008r., stosowania przez SZOT zakwestionowanego, w/w postanowienia Warunków.

Ad pkt III sentencji decyzji:

Organ antymonopolowy nałożył na Agnieszkę Zyzalo, prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Turystyczne „SZOT”, karę pieniężną w wysokości 4036 zł (słownie: cztery tysiące trzydzieści sześć złotych). W myśl art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy antymonopolowej, Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie, dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ustawy antymonopolowej. Stosownie do treści art. 111 ustawy antymonopolowej, przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy. W pkt I sentencji niniejszej decyzji stwierdzono stosowanie przez SZOT praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na posługiwaniu się w umowach zawieranych z konsumentami postanowieniami wzorców umów uznanymi za niedozwolone wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i

Konsumentów, których to praktyk ustawodawca zakazał stosowania mocą przepisów art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy antymonopolowej, a w pkt II sentencji decyzji stwierdzono naruszenie przez SZOT przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z naruszeniem ustawy o usługach turystycznych. Konsekwencją stosowania powyższych praktyk mogło być naruszenie interesów konsumentów, jako słabszej strony stosunku umownego. SZOT osiągnął w 2007 r. przychód w wysokości (...) zł. Maksymalna wysokość kary, jaka mogłaby zostać nałożona, wynosi zatem: (...) zł.

Kara nakładana przez organ antymonopolowy na przedsiębiorcę, który dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów służy podkreśleniu naganności ocenianego zachowania. Zawodowy charakter świadczonych usług wymaga prowadzenia działalności w sposób zapewniający poszanowanie dobrych obyczajów oraz słusznym interesów konsumentów, co wiąże się z przestrzeganiem obowiązujących przepisów prawa. SZOT, jako podmiot funkcjonujący na rynku, powinien mieć świadomość, iż określając warunki umowne nie może stosować klauzul uznanych przez SOKiK za abuzywne oraz naruszać przepisów ustawy o usługach turystycznych, godząc w ten sposób w interesy słabszych uczestników rynku. Z drugiej strony należy podkreślić wymiar edukacyjny i wychowawczy zastosowanego środka oraz wyrazić nadzieję, że odniesie on skutek na przyszłość. Kara powinna również oddziaływać w wymiarze ogólnym, realizując funkcję odstraszającą i wychowawczą także w stosunku do innych uczestników rynku. Miarkując wysokość kary pieniężnej organ antymonopolowy wziął pod uwagę okoliczność, iż zakwestionowane postanowienia Warunków nie zostały jeszcze zastosowane wobec konsumentów z uwagi na sezonowość świadczonych przez SZOT usług. Istniało jednak realne zagrożenie, iż Warunki, w zakwestionowanym kształcie znalazłyby w sezonie letnim zastosowanie. Ponadto SZOT współdziałał w toku postępowania z Prezesem UOKiK oraz bezzwłocznie zaprzestał stosowania przedmiotowych postanowień, dokonując zmiany Warunków. Nie bez znaczenia jest również fakt dopuszczenia się naruszenia przepisów ustawy antymonopolowej po raz pierwszy oraz wielobranżowość prowadzonej działalności. Uwzględniając powyższe okoliczności wysokość kary ustalono w wysokości 4036 zł, tj. ok. (...) % przychodu. W ocenie Prezesa Urzędu kara wymierzona w tej wysokości jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, a także spełnia funkcję prewencyjną i wychowawczą, tak aby zapobiec w przyszłości naruszeniom przepisów ustawy antymonopolowej.

Mając powyższe na uwadze należało orzec, jak w punkcie III sentencji decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy antymonopolowej karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na rachunek Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

Od niniejszej decyzji, na podstawie art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c., przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i

Konsumentów – Delegatura w Lublinie, w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia decyzji.

Z upoważnienia Prezesa
UOKIK
Dyrektor UOKIK Delegatura
W Lublinie
Ewa Wiszniowska

Otrzymuje:

Pani
Agnieszka Zyzalo
Przedsiębiorstwo Turystyczne „SZOT”
[REDAKTED]
[REDAKTED] Augustów

